

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vrba jíva

VY_52_INOVACE_89

Vzdělávací oblast: člověk a příroda

Vzdělávací obor (předmět): Praktika z přírodopisu

Ročník: 6., 7.

Vrba jíva – Salix Caprea L.

Strom menšího vzrůstu nebo velký keř, s prohýbaným kmenem a košatou korunou. Dosahuje výšky 9 m, průměru ½ m a stárí až 560 let.

Kůra šedohnědá s kosočtverečnými prasklinkami uspořádanými v ucelené řady – rozlišovací znak.

Pupeny menší, mladé výhonky tlusté, olivové až načervenalé barvy.

Listy dlouze řapíkaté, široce eliptické, šikmo zašpičatělé, okraj čepele slabě pilovitý až celokrajný. Na rubu šedě plstnaté.

Květy jehnědy velmi krátce stopkaté, samičí vejčité, 2-3 cm dlouhé, hustokvěté, samčí podlouhlé vejčité, až 4 cm dlouhé. Objevují se před olistěním, před rozvinutím obklopené bílým vlasovým kožíškem.

Plody drobná ochmýřená semena roznášená větrem.

Kořenový systém velmi dobře vyvinutý.

Ekologie

Druh na světlo velmi náročný, schopný snášet jen slabé zastínění. Roste na relativně suchých stanovištích, tím se liší od jiných vrb. Je lhostejná ke složení půdy. Odolává extrémním klimatickým vlivům, toleruje velmi různou délku vegetační doby, vydrží v horách. Odolává městskému a průmyslovému prostředí.

Význam

Vysoko ceněna včelaři, poskytuje bohatou včelí pastvu už časně z jara. Je oblíbena pro pěkné jehnědy („kočičky“) na řez.

Rozšíření

Euroasijský druh v Evropě rozšířený po celém území s výjimkou jižní části Pyrenejského a Balkánského poloostrova. Výškové rozpětí rozšíření je značné a sahá od nejnižších poloh přes celou lesní oblast až k hranici lesa (Karpáty 1300 m, Alpy 1700 – 200 m). U nás od nížin do subalpínského pásma běžná.

- listnaté stromy

1) Doplň jména vyobrazených listnatých stromů – využij poznatky z informačních tabulí v arboretu:

.....

.....

.....

2) Doplň (vyžij poznatky z informačních tabulí v arboretu):

.....

.....

3) Přiřaď a barevně propoj správné odpovědi - využij poznatky z informačních tabulí v arboretu:

vrba jíva	lehce se opracovává, hodí se na výrobu dýh, k výrobě dřevěných předmětů, papíru a především k výrobě sirek
topol osika	dřevo je světlé a měkké, využívá se pro řezbářské práce nebo v modelářské truhlářině, lýko je houževnaté a pevné, používané jako pletivo
javor mléčný	tento strom má nepatrné zastoupení v našich lesích, hospodářsky je skoro bezvýznamná dřevina, v zahradnictví se užívá řada okrasných kultivarů
lípa srdčitá	malvice se využívají například při výrobě marmelád, strom je dnes s oblibou vysazován v parcích a silničních stromořadích
jeřáb ptačí	vysoko ceněna včelaři, poskytuje bohatou včelí pastvu už časně z jara, je oblíbena pro pěkné jehnědy („kočičky“) na řez

- listnaté stromy

1) Doplň jména vyobrazených listnatých stromů – využij poznatky z informačních tabulí v arboretu:

bříza bělokorá

buk lesní

vrba jíva

2) Doplň (využij poznatky z informačních tabulí v arboretu):

javor mléčný

vrba jíva

3) Přiřaď a barevně propoj správné odpovědi - využij poznatky z informačních tabulí v arboretu:

vrba jíva

lehce se opracovává, hodí se na výrobu dřev, k výrobě dřevěných předmětů, papíru a především k výrobě sirek

topol osika

dřevo je světlé a měkké, využívá se pro řezbářské práce nebo v modelářské truhlářině, lýko je houževnaté a pevné, používané jako pletivo

javor mléčný

tento strom má nepatrné zastoupení v našich lesích, hospodářsky je skoro bezvýznamná dřevina, v zahradnictví se užívá řada okrasných kultivarů

lípa srdčitá

malvice se využívají například při výrobě marmelád, strom je dnes s oblibou vysazován v parcích a silničních stromořadích

jeřáb ptačí

vysoko ceněna včelaři, poskytuje bohatou včelí pastvu už časně z jara, je oblíbená pro pěkné jehnědy („kočičky“) na řez

Kontrolní otázky pro žáka – odpovědi: (vrba jíva)

1) Vyber správně typ plodu vrby jívy - odpověď podtrhni ji:

- a) červené malvičky
- b) malé drobné oříšky
- c) drobná ochmýřená semena roznášená větrem

2) Vyber nesprávnou odpověď a škrtni ji:

- a) vysoko ceněna včelaři, poskytuje bohatou včelí pastvu už časně z jara
- b) je oblíbena pro pěkné jehnědy („kočičky“) na řez
- c) je oblíbena pro sběr ořechů

3) Zakroužkuj správnou odpověď:

Listy jsou dlanitě laločnaté, dlouze řapíkaté, s pěti zubatými laloky zakončenými špičkami, jasně zelené, na podzim žluté až červené   ANO   NE

4) Doplň:

Vrba jíva je strom menšího vzrůstu nebo ....., s prohýbaným kmenem a košatou korunou.

1) Vyber správně typ plodu vrby jívy odpověď a podtrhni ji:

a) červené malvičky

b) malé drobné oříšky

c) drobná ochmýřená semena roznášená větrem

2) Vyber nesprávnou odpověď a škrtni ji:

a) vysoko ceněna včelaři, poskytuje bohatou včelí pastvu už časně z jara

b) je oblíbena pro pěkné jehnědy („kočičky“) na řez

~~c) je oblíbena pro sběr ořechů~~

3) Zakroužkuj správnou odpověď:

Listy jsou dlanitě laločnaté, dlouze řapíkaté, s pěti zubatými laloky zakončenými špičkami, jasně zelené, na podzim žluté až červené   ANO   **NE**

4) Doplň:

Vrba jíva je strom menšího vzrůstu nebo **velký keř**, s prohýbaným kmenem a košatou korunou.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: **Vrba jíva**

Zdroje: COOMBES A.J., STROMY, Vydavatelstvo Osveta, Martin Czech edition, 1996
KREMER B., STROMY, Knižní klub ve spolupráci s nakladatelstvím Ikar Praha, 1995
Bolliger, Erben, Grau, Heubl, KEŘE, nakladatelství Ikar Praha ve spolupráci s Knižním klubem Praha, 1998
Informační tabule, Mendlova univerzita v Brně, ŠLP Masarykův les Křtiny, Arboretum

Druh materiálu: Materiál pro praktickou výuku v arboretu.

Anotace: Materiál je určen k praktické výuce v přírodních podmínkách (v arboretu).

Očekávané výstupy: Vztah k přírodě, její ochraně. Využívání teoretických poznatků v praxi, materiál k pracovním listům.

Klíčová slova: Strom, kůra, pupeny, listy, květy, plody, kořenový systém, ekologie, význam, rozšíření

Autor: ing. Eva Voborná
ZŠ Žďár nad Sázavou, Palachova 2189/35, příspěvková organizace

Datum: 7.3. 2012

Určeno pro: 6.,7. ročník základní školy

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Praktika z přírodopisu

Tematický okruh: Stromy (keře) - listnaté